

Swami Dayananda

Ishvara in je leven

Viveki

Colofon

Titel: Ishvara in je leven
Auteur: Swami Dayananda Saraswati
Oorspronkelijke titel: Ishvara in one's life (2012)
ISBN: 9789380049731
Uitgave van: Arsha Vidya Research and
Publication Trust
© Swami Dayananda Saraswati en
Arsha Vidya
Vertaling: Manon van Dijk-Hulle
Rommert van Dijk
Nederlandse uitgave: © Uitgeverij Viveki, Lelystad
Contact uitgever: www.viveki.nl / info@viveki.nl
Eerste druk: 2020
ISBN: 9789078555179
NUR: 739 (Oosterse filosofie)

Vertaald en uitgegeven met geschreven toestemming van:
Arsha Vidya Research and Publication Trust
4 ' Sri Nidhi ' Apts 3rd Floor
Sir Desika Road Mylapore
Chennai 600 004 INDIA
Tel.: 044 2499 7023
E-mail: avrاندpc@gmail.com
Website: www.avrpt.com

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaargemaakt, op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever en auteur.

Inhoud

Het belang van innerlijke groei	7
Objectiviteit is volwassenheid	15
Het onveranderlijke in het individu	21
De acteur verschilt van de rollen	24
De problemen van de rollen zijn onvermijdelijk	26
De relatie tussen individu en geheel	29
Alles is gegeven	30
De gever van alles is alle kennis	31
Waar is de gever?	37
Īśvara – de materiële oorzaak	39
Īśvara verschilt niet van de materiële oorzaak	42
Het voorbeeld van de droom	43
Jij bent de maker en de materiële oorzaak van jouw droomwereld	45
Alles wat hier is, is Īśvara, die we in elke vorm kunnen vereren	47
De Vedische cultuur is niet seculier	51
Menselijke hulpeloosheid	53
De oplossing voor menselijke hulpeloosheid	59
De definitie van geloof	60
God is geen kwestie van geloof	60

De verschillende wetmatigheden in de wereld	63
Fysieke en biologische orde	64
Fysiologische orde	66
Psychologische orde	67
Cognitieve orde	68
Het is één totale orde	69
De orde van <i>dharma</i>	70
Je bent nooit bij Īśvara vandaan	79
Traditionele vormen van verering	81

Het belang van innerlijke groei

Sommige dingen raken nooit achterhaald. Andere dingen wel, vooral in de wereld van elektronica. Wat vorig jaar nog hot was, is nu niet meer verkoopbaar. Er komen voortdurend betere producten op de markt. Maar in het leven van de mens zien we dat bepaalde dingen van alle tijden zijn en voor iedereen, in elke cultuur gelden.

Wanneer we de geschiedenis van een willekeurig land, oud of modern, bestuderen, zien we dat een aantal gebeurtenissen zich herhalen. Iemand gedraagt zich als een tiran, is trots, jaloers of hebzuchtig. Iemand anders verzet zich hiertegen en er ontstaat een strijd. De Rāmāyaṇa, het oudste epos waar de mensheid over beschikt, beschrijft zo'n strijd tussen Rāma en Rāvaṇa. Hetzelfde geldt voor het epos de Mahābhārata¹.

De mens is onderhevig aan zowel externe als interne strijd. Conflicten lijken bij de mens te horen. Niemand kan ze vermijden. Tegelijkertijd kunnen we conflicten niet verdragen; we moeten ze oplossen. We hebben als mensheid altijd geprobeerd conflicten op te lossen en deden dit op verschillende manieren. Maar die oplossingen creëerden weer nieuwe conflicten. Wat werd gezien als een oplossing voor conflicten, vormde het zaad voor nieuwe conflicten. Er lijkt geen oplossing voor dit probleem te zijn.

Op het eerste gezicht heeft een impulsief persoon geen conflicten. Een ezel heeft geen conflicten. Er liep eens een man achter een ezel langs. De ezel kreeg de behoefte om te

¹ Zie de bijlage op pagina 85 over de Rāmāyaṇa en Mahābhārata.

trappen. De ezel trapte en de man verloor zijn tanden. Een ezel doet wat er in hem opkomt; hij is geprogrammeerd om zich op een bepaalde manier te gedragen. Een ezel kent geen berouw. Een mens echter, ervaart wel een innerlijk conflict: moet ik de ander een schop geven of niet? Als iemand dat conflict niet ervaart en schopt, dan is diegene impulsief. Maar dan volgt later wel een innerlijk conflict.

Als iemand volledig overmand wordt door de situatie en van daaruit handelt, dan is hij impulsief. Op dat moment ervaart hij natuurlijk geen conflict. Maar later, als de man kermend in het ziekenhuis ligt, omdat hij een schop terug heeft gehad, zal hij spijt hebben en de gevolgen moeten dragen. Hij heeft niet alleen berouw, maar ook pijn.

Dus als iemand volledig bestuurd zou worden door biologische programmering, dan zou hij vrij zijn van conflicten. Een getransformeerd persoon, iemand die gegroeid is tot het hoogst haalbare niveau, zal ook vrij zijn van conflicten; hij zal spontaan zijn.

Een spontaan persoon heeft geen innerlijke conflicten. Als iets gedaan moet worden en ik bedenk me geen moment of ik het wel of niet zou moeten doen, dan doe ik spontaan het juiste, dat wat goed is en wat gepast is in de gegeven situatie. In sommige situaties is er geen goed of fout, maar kan iets wel gepast of ongepast zijn. Dan doe ik spontaan wat gepast is. Als ik graag doe wat gedaan moet worden en liever laat wat niet gedaan moet worden, dan zou mijn leven prachtig zijn. Het zou betekenen dat ik een getransformeerd persoon ben – een persoon die volledig volwassen is geworden, die zich ontwikkeld heeft zoals menselijke ontwikkeling hoort te verlopen. En zo iemand noemen we een compleet persoon. Ik kan

Het onveranderlijke in het individu

Leven is één ding; je leven leiden is iets heel anders. Ik kan leven zonder met de wereld om te gaan. Als ik slaap of in coma lig, dan leef ik, maar ga ik niet met de wereld om. Maar als ik wakker ben of droom, dan heb ik te kampen met de wereld. Dan sta ik in relatie tot de wereld en reageer ik. Om een leven te leiden, moet ik relaties aangaan en interactie hebben met de wereld. Zonder relaties kan ik mijn leven niet leiden, hoewel ik wel kan leven. Om dit leven betekenis te geven, de moeite waard te laten zijn, zou ik de factoren die betrokken zijn bij relaties moeten onderzoeken.

Wanneer je kijkt, sta je in relatie tot iets. Wanneer je hoort, sta je in relatie tot iets. Wanneer je proeft, ruikt of voelt, sta je in relatie tot iets. Wanneer je een gevolgtrekking doet, sta je in relatie tot iets. Een relatie heeft twee factoren: de ene factor is het subject, dat ben jij, de betekenis van het woord 'ik', eerste persoon enkelvoud, en de andere factor is het object. Het subject is altijd hetzelfde. Gisteren stond jij in relatie tot de wereld, eergisteren stond jij in relatie tot de wereld en de dag daarvoor ook. Jij, als subject, bent de constante factor in elke relatie, of het nu om een relatie met een persoon, een object of een situatie gaat. Jij bent altijd aanwezig. Maar het object waarmee je in relatie staat is niet constant, maar varieert. Alles wat je visueel waarneemt is veranderlijk. Je ziet talloze, gevarieerde objecten; het object kan een auto zijn, een boom, een bloem of een persoon. De vormen en kleuren die je ziet, zijn veelvoudig en gevarieerd. Hetzelfde geldt voor geluiden; je hoort geluiden met verschillende decibels,

frequenties en verschillende betekenissen. Geuren variëren, smaken variëren en dingen voelen verschillend aan: dit is heet, dit is koud, dit is zacht, dit is hard; dit zijn allemaal variabelen. Maar jij bent dezelfde persoon. Degene die zag, is degene die hoorde; degene die zag en hoorde, is degene die een smaak, geur of gevoel oppikt.

Je staat in relatie tot de wereld, die bestaat uit vele en gevarieerde objecten, maar jij bent steeds dezelfde persoon. Die persoon is de 'ik', in het Sanskriet *aham* of *ātmā* genoemd. Hoewel 'ik', de *ātmā*, in alle situaties aanwezig is, lijkt je niet dezelfde persoon te blijven. De persoon ondergaat ook een verandering; een verandering in overeenstemming met een bepaalde situatie. Zo varieert je reactie op objecten afhankelijk van je voorkeur of afkeer. Als het object iets is waar je van houdt, verander je in een liefhebber. En als het object iets is waar je een hekel aan hebt, verander je in een hater. Jij bent de liefhebber. Jij bent ook de hater. Hoewel je aanwezig bent in de liefhebber, en je aanwezig bent in de hater, is er toch een onderscheid. Dit is een heel belangrijk feit over jezelf om je gewaar van te worden, want alleen dan kun je enige voortgang maken in het betekenis geven aan je leven.

Stel dat er mensen tegenover je staan – je vader, moeder, broer, zus, partner, je kinderen, een vriend, je buurman, een kennis en een onbekende – je gaat met ieder van hen om, maar op een manier die passend is. Je neemt een relevante status aan, die alleen past bij die persoon. Je wordt een zoon of dochter naar je vader. Zo ook word je een zoon of dochter naar je moeder. De vaders zoon of dochter is heel anders dan de moeders zoon of dochter. Wat je tegen je vader zou zeggen, zeg je misschien niet tegen je moeder, en wat je zou onthullen aan je